

MÜ'MİNLERİN İDEAL NİTELİKLERİ

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhi rabbi'l-âlemin. Hamden kesîran, tayyiben mübâreken fîh. Alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirine ve şefî'l-müznibîn Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

a. İnsanların En Hayırlısı

Emmâ ba'dü

Fe-kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem.

*خَيْرُ النَّاسِ أَقْرَبُهُمْ، وَأَفْقَهُمْ فِي دِينِ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ لِلَّهِ،
وَأَمْرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَأَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ،
وَأَوْصَلَهُمْ لِلرَّحِمِ.*

Hayru'n-nâsi akraûhüm ve efkahuhüm fî-dînillâhi etkâhüm lillâhi ve âmuruhüm bi'l-ma'rûfi ve enhâhüm ani'l-münkeri ve ev salûhüm li'r-rahim.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve sevgili kardeşlerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz hazretleri İmam Ahmed b. Hanbel, Taberânî ve Harâitî gibi alimlerin eserlerinde Hürreb binti Ebî Lüheyb *radiyalahu anha*'dan rivayet ettiğine göre şöyle buyurmuş:

Hayru'n-nâs. "İnsanların en hayırlısı." Burada mü'min olanlar bahis konusudur. Zaten mü'min olmadıktan sonra hayırlı bir insan durumuna geçmesi, onlar arasında sayılması mümkün bile olmuyor. "Mü'minlerin, mü'min olan insanların en hayırlısı."

Akraûhüm. "Kur'ân-ı Kerîm'i en iyi bilen, en çok okuyan." *Ve efkahuhüm fî-dînillâhi.* "Allah'ın dininin ahkâmını bilmekte en fakih olan, anlayışı, sezgisi, incelikleri bilmesi ve kavraması en yüksek olan."

Ve âmuruhüm bi'l-ma'rûfi. "Marufu en çok emreden" *Ve enhâhüm ani'l-münkeri.* "Münkerden en çok nehyeden." *Ve ev salühüm li'r-rahim.* "Akrabasına akrabalık ziya-

retlerini, alâkalarını, yardımlarını en çok yapan, sıla-i rahîmi en çok yapandır.”

Buradaki kelimelerin hepsi ism-i tafdîl sigasıdır.

Akraûhüm, kâri' kelimesinin ism-i tafdîli'dir. *Kâri'* düz mânasıyla “kıraat eden” demek, ama burada Allahu âlem kıraatten maksat Allahu Teâlâ hazretlerinin Kur'ân-ı Hakîm'ini en çok okuyup Kur'ân-ı Kerîm'in mânasını en çok bilen, Kur'ân-ı Kerîm'e en aşina olan kastediliyor.

Ve efkahuhüm fî-dîni'llâhi. “Allah'ın dininin ahkâmını bilmekte en fakih olan.”

Fıkıh, kelâm, hadis, tefsir ilmi gibi ilimlerden bir ilim olarak insanın lehine, aleyhine olan bilgileri, hayatında Allah'ın rızasını kazanmak için yapması gereken, yapmaması gereken şeyleri bilmeyi anlatan bir ilim.

Fakat Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in mübarek lisanında bu *fıkıh, efkah* sözü kullanılırken, dini en iyi kavramış, en derinlemesine anlamış insan kastediliyor. Çünkü bazen bir insan bilgiyi bilir de onun

derinlemesine kavraması çok iyi olmayabilir. Hatta o bildiği bilgiyi götürür bir başka kimseye anlatır. Bazen o anlatılan kimse o ilmi kendisine getirenden daha anlayışlıdır, daha derinden kavrar, ne demek istediğini daha iyi anlayabilir.

“Allahu Teâlâ hazretleri bir insanın hayrını murat eyledi mi, onu dinde fakih kılar.” Böyle dinî bilgiyi, özünü, mânasını, hikmetini, tamamen kavrayıp ona göre hareket eden insan hâline getirir. Çünkü takliden yapılan işlerle şuurla yapılan işler arasında çok büyük fark vardır.

Mesela, çarpıcı, dikkatimizi çekici bir hâdise;

Eskiden tasavvuf erbabı, tevazuan ucuz bir giyim şekli olan soft, yün giyerlermiş. Çünkü herkesin az çok bir hayvanı var. Onu kırkıyor, kadınlarda eğirmesini biliyor. Eğirdikten sonra da yünden bir şey dokuyabiliyorlar. Bu herkesin yapabildiği bir şey, soft, yünden bir şey giymek, herkesin yapabildiği, ucuz bir şey. Ama ipek gibi, pamuk gibi böyle insanı serin tutan, ince iplikle yapılmış kumaşlar herkesin sahip olamadığı şeyler. Onlar

biraz daha serin tuttuğundan çarşıda pazarda satılırken daha da kıymetli olabiliyor, daha pahalı oluyor.

Eskiden böyle Allah yolunun mübarek insanları, ahirete rağbet eden, dünyayı gözüne almayan, gönlüne sokmayan mübarek insanlar tevazuan en basit giyim olarak soft giyinirlermiş. Onun için böyle mütevazı, basit giyimli insanlar olarak görünürlermiş. Fakat evliyâullahtan bir zât-ı muhterem başka türlü giyinmiş. O'na sormuşlar demişler ki;

“Efendim, siz böyle güzel giyinmişsiniz, böyle giyinmemişsiniz alışılmış, halkın alıştığı tarzda giyinmemişsiniz.” deyince;

“Şimdi bu devirde o gösteriş oldu. Çünkü halk soft giyince daha çok rağbet ediyor.” Tabii o mübarek zattır, evliyâullahtandır, zahittir, abittir, maşaallah diye daha çok rağbet ediyor. O; “Daha ziyade böyle gösteriş elbisesi olduğundan ben onu giymedim.” demiş.

Demek ki, bir insan arif oldu mu, fakih oldu mu, dinin inceliğini anladı mı, yerine göre hareket etmesini daha iyi bilir.

Yine evliyâullahtan bir zâta cemaatin arasında sadaka vermeye kalkmışlar; “al sana sadaka’ diye sadaka vermeye kalkışınca şöyle bir duraklamış sonra da almış. Veren insan vermekten sevinçli; hayır yapan bir insan, sevap kazandım diye bir de zengin filan diye bir itibar görüyor. Alan insan da fakir, alıyor, muhtaç, fakir filan diye o da pek hoş olmuyor.

“Veren el alan elden daha hayırlıdır.” kuralı var. Ama o almış. Herkes de dikkatle mübarek zatın ne yapacağını merakla bekliyorlar, takip ediyorlar. Böyle alınca, bir tanesi sormuş;

“Efendim siz almazdınız, niye aldınız?” demiş.

Demiş ki;

“Reddetmekte nefsimin izzetini gördüm, almakta da nefsimin zilletini gördüm, nefsimin zilletini, izzetine tercih eyledim.” demiş. Reddettiği zaman, “Ben zenginim ya, paraya ihtiyacım yok ki, ben başkalarına hayır yapıyorum, ne münasebet yani git onu bir fakire ver.” demekten nefsin bir hoşlanması var. Reddetmekte nefsin hoşlanması var, zevk

alması var. Alınca da mahcup olacak, kulaklarına kadar kızaracak. Aldı bunu;

“Eyvah etraftan bakıyorlar filan, tüh ya, sadaka da alıyor, dilenci mi bu, dilenci değil ama vay be alıyor.” filan, on da bir utanma durumu var. Nefis, aşağılanıyor, horlanıyor. “Nefsimin hor olmasını, burnu havada olmasından tercih ettiğimden aldım.” demiş.

Demek ki ârif, fakih olan insan, anında o anda en doğru hareketin, Cenabı Hakk’ın rızasına en uygun olan hareketin ne olduğunu tefekkür eyler. Allah rızası için uygun olanı seçer onu yapar, Allah’ın rızasına uygun olanı yapar. Nefsini istediğini değil, halkın alkışlayacağını veya halkın beğeneceğini değil Allah’ın beğenmesine bakar, ona göre hareket eder. İcabında halkın kızacağı, o mecliste herkesin homurdanacağı lafı da söyler.

Hatta orada “Cihadın en üstünü zalim hükümdarın huzurunda hak sözü söylemek.” oluyor. Hoşlanmazlar, meclisin adabına aykırı, mesela sultan orada tahtında oturmuş, herkes el pençe divan duruyor. Karşısında, vezirler bile aksakallarıyla duruyorlar, bu da kalkmış sultana nasihat ediyor.

“Allah, Allah! Saray adabına aykırı!” Saray adabına aykırı ama herkes böyle yaparsa o sultana Hakkı kim öğretecek. Onun için Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz; “Cihadın en faziletlisi zalim bir hükümdarın karşısında ona hak sözü söylemektir, hakkı hatırlatmaktır.” diye ona işaret buyurmuş.

Bizim evliyâullah büyüklerimizden Ebu'l-Haseni'l-Harakânî hazretleri *kaddesallahu sırrahu'l-azîz* Sultan Sencer zamanında yaşamış. Büyük Selçuklu Sultanı Sencer, hem İran'a hem Anadolu'ya hem Arap diyarına; Irak'a, Suriye'ye hakim Büyük Selçuklu Devleti'nin sultanı, Sultan Sencer...

Ama onun yanına gittiği zaman pervasız gidermiş. Yürürmüş, Sultan da onu görünce bir çocuk gibi kızarır, bozarırmış, kalkarmış, gel diye onu yerine oturturmuş, kendisi de karşına; o da ona güzel güzel nasihat edermiş. Bazıları demişler ki:

“Sultanımız, Efendimiz hazretleri, biz şu kadar kitap yazdık, şöyle meşhuruz, bu kadar talebe yetiştirdik, ilmimiz, irfanımız, herkesin bildiği çapta. Bize göstermediğin iltifatı

şu zata gösteriyorsun. Halbuki bu öyle değil.” demeye getirmişler. O da demiş ki:

“Siz ben ne söylersem tasdik ediyorsunuz, ‘evet efendim, münasıptır efendim’ diyorsunuz. Ama bu bana ayıplarımı gösteriyor, ayıplarımı öğretiyor.” demiş.

“Allah’tan korkan, başka bir kimseden korkmaz. Allah’tan hakikaten korkan bir insan ne sultandan korkar, ne ordudan korkar, ne kanundan korkar, ne hapisten korkar.

Evren Paşa, baştayken arada dini konularda bir şeyler söylüyordu. “İşte bu böyledir! Aksini iddia eden varsa çıksın meydana...” filan gibi bir söz söylemiş. Ama hangi sözü söylediğini ben unuttum bu sırada, onun üzerine de Doğu Anadolu’dan mübarek medreselerinden yetişmiş bir alim, fâzıl zât, “yanlış söyledi” diye güzelce bir mektup döşenmiş.

Çankaya Riyâset ü Cumhur Köşkü’ne göndermiş cevabı. “Efendim o sizin söylediğiniz doğru değildir. İşin doğrusu şöyledir, böyledir.” vesaire kaç sayfaysa hakkı söylemiş. Çünkü fakih, vaizmiş, fakihmiş, bilgili insanmış, söylemiş.

Mektup da ankaya gitmiş. Tabii ankaya'da Kenan Evren'in eline gelmeden önce oradaki katiplerin, sekreterin eline geçer. "Vay Reis-i Cumhuriyet'e bazıları akıl öğretiyor, takibat yapın şu vaiz hakkında." diye emir gelmiş. Ya Erzincan vilayeti, ya da Erzurum. Oralardan bir yerden, ismiyle söylediler, bir hocaefendi...

Allah ylelerinin mbareklerin adetlerini arttırsın.

Ondan sonra, Vali mi, Kaymakam mı, nerede oturuyorduydu yazı ona gitmiş;

"şu isimdeki vaizin ifadesini alın. ağırın karakola."

ağırımışlar, demişler ki:

Ahali, "Evyah! Hocamızı çağırıldı, hocamız da dobra, dobra konuşan bir insan, galiba hapse mi girecek, karakolda tazyik altına mı girecek, ne yapalım?"

Mahalle, kalabalık beraber gitmiş.

"Hocamıza ne yapacaksınız?" Bakımışlar ki ahâli çok tutuyor, çok muhabbet ediyor. O zaman belki oradaki memurlar da seviyorlar belki. Demişler ki:

“Merak etmeyin, bir şey yok, siz bekleyin dışarıda.”

İçeride savcı kaşını gözünü kaldırıyor-
muş, diyormuş ki:

“Hocaefendi bu mektubu sen yazmadın değil mi?” kaşını böyle işaret ediyormuş, kaldırıyormuş. Hocaefendiye ifadeyi öyle versin diye sorgu sual yapıyorlar. “Bu mektubu sen yazmadın değil mi, birisi yazmış da senin ismini atmış, senin bundan haberin yok değil mi?” filan diye.

“Yok” diyormuş, “*Vallahü'l-azîm*, Allah şahit ben yazdım, mektup benim.” diyormuş. Doğruyu söylüyor, hapisten korkmuyor, dos-doğru Allah’tan korkuyor. Ne dedilerse yine o bildiğini şey yapmış ama ötekiler ne yazdıysa geri göndermişler.

İşte vazifesini yapan bir alim... Sonra Erzurum’da bir konuşma yapmıştı. Erzurumlular hatta toplantı yerini terk etmişler, orası tenhalaşmış. Yine öyle bir hangi konuya onu da unuttum ama öğrenebilirim. Sonra Erzurum’dan İstanbul’a yaz günü uçakla gelmiş, inmiş. İner inmez Hürriyet Gazetesi’nin muhabiri demiş ki:

“Efendim! Sizin konuşmanıza Ahmet Çığman diye bir hoca, doğru değil diye yazmış, çizmiş, cevap vermiş. Size karşı gelmiş efendim.” deyince, Evren Paşa;

“Bulun bunu...” demiş.

Hemen İstanbul Müftülüğü’ne bir emir. Valiliğe, Valilikten İstanbul Müftülüğü’ne; “Ahmet Çığman Hocayı bulun.”

Kadrolara bakmışlar, aramışlar, taramışlar, resmi bir görevi yok. Ahmet Çığman tanıdığımız dürüst bir hocaefendi. Şam’da okumuş bir insan, tatlı bir insan. Babasını da tanırım. Babası Dr. Kemal Bey, iyi bir doktordu, kitap filan yazmış bir doktordu. Oğlunu muttakî yetiştirdi. Hem de Arapça bilgisi ile iyi yetişsin diye Şam’da hususi mekteplerde okutturdu.

Bulamamışlar, çünkü resmi görevi yok. Devletten maaşlı değil ama bizim Ahmet Hoca duymuş vaziyeti, ne yapayım acaba diye bir yerlerle, hocasıyla danışmış. Hocası; “Git...” deyince, kalkmış Florya’daki yazlık köşke gitmiş.

“Ben Ahmet ığman’ım efendim.” demiş.

“O hoca sen misin, gel bakalım içeri.” filan diye böyle biraz sert ifadeyle almışlar. Ben Ahmet ığman’ın bizzat kendisinden dinledim.

Evren Paşa, Reisi Cumhuri:

“Sen, benim söylediklerime aykırı sözler söylemişsin.”

“Evet efendim, söyledim. Çünkü sizin sözleriniz yanlış. Çünkü dinimize göre falanca ayette şöyle, filanca ayette böyle konunun aslı budur.” demiş. Sakınmadan rahat, rahat bir de boylu poslu bir insan, böyle levent gibi bir boylu poslu bir hoca. Pervasız da...

Pervasız ne demek?

Perva, “korlu” demek. Pervasız, korkusuz bir insan. Allah rızası için tebliğ olsun diye Hak bildiğini söylüyor.

Kenan Evren de insaflı davranmış, sevmiş, bakmış ki, samimi samimi konuşuyor, hiçbir şeyden kaçınmıyor, ezilip bklmyor, dobra dobra konuşuyor; sevmiş, sonra ahbab

ayrılmışlar, kapıya kadar da uğurlamış, bir şey de olmamış.

Olabilir de tabii, bir şey olabilir de, olmayabilir de... Hepsi mümkün ama "Dinde fakih olmak" ne demek?

"En doğru olanı sezip bilip dinin ruhuna, esasına, özüne uygun hareketi yapabilen insan" demek. Öyle kalıpta kalmayan, şekilde kalmayan, özünü anlayıp da tam Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun hareketi yapabilen insan, demek. Bunlar misallerle anlaşılсын diye bu misalleri onun için [anlattım.]

Demek ki insanların en hayırlısı Kur'an bilgisi, din bilgisi en kuvvetli olandır ve Allah'ın dinini derinlemesine; hikmetleriyle, ayetleri, hadîs-i şerîfleri, dinin ahkâmını en güzel tarzda bilen kimsedir.

Sonra; *etkâhüm lillâhi* "Allah'tan en çok sakınan, korkan." Allah'ın kahrına, gazabına uğramamak için, takvâyâ en çok sarılan. *Etkâ* da *tâkî* kelimesinin ism-i tafdîlidir. Onu biliyoruz. *Hayrû'z-zâti't-takvâ*, "Âhiret yolunun en kıymetli malzemesi, insana en yarayan azığı takvâdır."

Ahirette insan takvâsına göre taltif olunacak. Onun için hepimizin takvâyı öğrenmesi lazım, çoluk çocuğumuza ilk önce onu öğretmemiz lazım. Allah'tan korkmayı, Allah'tan sakınmayı, Allah'ın ahkâmına uymayı, yasaklarından kaçınmayı öğretmemiz lazım.

Çocuğunuzu salıverseniz, bir başka kasabaya, köye gönderseniz, yaz tatili vesaire diye orada da namazı bırakmıyorsa, orada da komşunun bahçesinden elma koparmıyorsa, orada da Allah'ın dinine uygun hareket ediyorsa, orada da günahlardan kaçınıyorsa demek ki çocuğunu iyi yetiştirmişsin, takvâ ehli yetiştirmişsin. Ama senin korkun, baskın olmayınca namazı da kılmıyorsa, haramları da yiyiyorsa, günahları da işliyorsa demek ki çocuğa takvâyı öğretememişsin.

Evet, takvâ hepimizin bilmesi ve çocuğunuza ilk öğretmesi gereken... Her güzel bilginin çocuğa öğretilmesi lazım ama her yaşın da öğretim usulü başka türdür. 25 yaşına gelmiş bir insana takvâyı öğretmek ile 6 yaşındaki bir çocuğa takvâyı öğretmek arasında fark olur. Onun için ilkokula yeni başlayan çocukları doğrudan doğruya derin bilgilerin

içine sokmuyorlar, oyundan başlatıyorlar. Arkadaşlıktan, ahbaplıktan, sevgiden başlatıyorlar sonra derin derin yukarıya doğru şeyleri öğretiyorlar.

Evet, İnsanların en hayırlısı Allah'tan en çok sakınan, haramları yemekten uzak duran en takvâlı olandır. Başka;

Ve âmuruhüm bi'l-ma'rûf. Burada *âmuruhüm* ism-i fâilin, ismi tafdili, *efdal* vezni. Onun için *mim*'i ötreli oluyor. *Âmuruhüm*, "en, en çok emredeni", *âmuruhüm bi'l-mâ'rûf.* "marufu"...

Mâruf ne demek?

Dinin, aklın ve akl-ı selîmin tahsin ettiği, hoş bulduğu her şeye mâruf derler. Dinin ve akl-ı selîmin hoş görmediği her şeye de *münker* derler.

Dinimizde mârufu emretmek müslümanın boynuna borçtur, vazifedir, farzdır. Münkeri de nehyetmek, yaptırtmamak, münkeratı yaptırtmamak o da bir vazifedir. İyilikleri yapacağız ve yaptıracacağız; kötülükleri de yapmayacağız ve yaptırmayacağız. Bu vazifemizdir... Emr-i mâruf, nehy-i münker, *El-*

emr-i bi'l-mâ'rûfu ve'l-nehyu ani'l-münker vazifesi.

Âmuruhüm bi'l-mâ'rûf, mârufu en çok emrediyorsa tamam, en hayırlısı, insanın bir sıfatı da bu.

Ve enhâhüm bu da *nâhî* kelimesinin ism-i tafdîli... *Enhâhüm ani'l-münker*. "Münkerden en çok nehyedeni."

"Yapılmaması gereken şeyleri de aman evladım, yapma evladım, aman hanımcım, sakın ha, balkona başın açıkken çıkma, çamaşır asarken dikkat et..."

"Aman kardeşim! Ticaretini yaparken doğru tart, aman metreyi doğru ölç, aman kumaş gerdirtme, sen ölçtüğün zaman 100 santim geliyor. Adam evde ölçtüğü zaman 90 santim geliyor.

Neden?

Kumaşın ucuna tahta metreyi takıyor, bu tarafa da doğru bir çekiyor, lastikli kumaş, 10 santim büyüyor.

Olmadı!

Şöyle yere koyacaksın, tabii ölçüsüyle ölçeceksin. Şöyle, şöyle o zaman eksik ölçme tartma olmayacak.

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ

*Veylün li'l-mutaffifîn.*¹

Ölçüde, tartıda eksiklik yapanların hali çok fena, cezası çok büyük, çok büyük günaha giriyorlar, öyle olmayacak.

Demek ki emr-i mârufu en çok yapan nehy-i münkeri en çok yapan kimsedir. *Ve ev salühüm li'r-rahim.* “Sıla-i rahîmi en çok yapan kimsedir.”

*Sıla-i rahîm, sıla, vasala, yesılu'*dan mastardır. Vasletmek, bağlamak, akraba ile bağlarını irtibatlı tutmak, bağlı tutmak, koparmamak mânasına...

Tabii bu akraba ile bağları kopartmamanın mertebeleri vardır:

Bir kere selam sabahı, ziyareti devam ettirmek. Bu benim teyzemdir, bu benim yeğenimdir, bu benim amcamdır, bu benim rah-

¹ 83/Mutaffifîn, 1.

metli babamın kız kardeşi halamdır gidiyor, geliyor, Tamam...

Ziyaret veya uzakta ise mektup, telefon, sıla-i rahîmin şekilleri, bir de ihtiyacı varsa, mali bakımdan sıkıntısı varsa yardımda da bulunmak.

Baktın ki biraz geçimi dar, baktın ki yemesi içmesi kıt, baktın ki evinin kirasını veremiyor, baktın ki borca düşmüş, yardımcı olmak... Hem maddeten hem manen dostluğu devam ettirmek ve yardımcı olmak. Sıla-i rahîm bu....

Sıla-i rahîm ömrü arttırır, beldeleri mâmur eder. İnsana çok sevaplar kazandırır. Hadîs-i şerîflerde bildiriliyor sıla-i rahîm ömrü uzattırır. Onun için akrabamızı düşüneneğiz, unutmayacağız ve bağları devam ettireceğiz.

Peki, akraba namazsız niyazsızsa o zaman ne yapacağız?

O zaman da onları kurtarmaya çalışacağız, kendimizi sevdireceğiz. Sevecek; yeri gelince de nasihati söyleyeceğiz. Yaptırmaya, sonuç itibariyle onu bataktan kurtarmaya çalışacağız. İyi yola sokmaya çalışacağız, tev-

be ettirmeye gayret edeceğiz. İyilik yapmak, yapabildiğimiz kadar ne tür iyilik yaparsak yapmaya çalışacağız. Mali bakımdan da yardımcı olmak gerekiyorsa onu da yapacağız.

Demek ki hayırlı bir insan olmak istiyorsak bu hadîs-i şerîften alacağımız dersleri hatırlayalım. Bir kere Kur'ân-ı Kerîm'i iyi öğrenelim. Arapçadan başlayalım. Arapça temeldir. Alet ilimlerin temelidir. Arapçayı öğrenelim. Kur'ân-ı Kerîm Arapça, hadîs-i şerîfler Arapça, Arapçayı öğrenmeye bir başlayalım. Hocaefendiler var, hocaefendilerden rica edelim, Arapçaya bir başlayalım. Kıtsadan, yavaştan, yavaş yavaş olur. Günden güne ilerler.

Kur'ân-ı Kerîm'i ezberlemeye başlayalım. Ezberimizi arttırmaya başlayalım. Biliyorsunuz Kur'ân-ı Kerîm'i çalışmanın, ezberlemenin, öğrenmenin ne kadar çok mükâfatları olacak, dünya da âhirette faydaları olacak. Onun için Kur'ân-ı Kerîm'e çok zamanımızı ayıralım, gecemizi ayıralım, gündüzümüzü ayıralım. Hangi zamanımız uygun oluyorsa hem ezberlemeye çalışalım, hem de ezberlediklerimizin mânasını öğrenmeye çalışalım.

Galip kardeşimiz; “Ben, sayfayı ezberlerken, mânasına da bakıyorum.” tamam. Kur’ân-ı Kerîm’in mânasını bilerek öğrenmek çok güzel. Çoluk çocuğumuza da öğretelim. Önce yazıdan başlatalım;

“Bu *elif*’tir; uzun boyludur. Bu *cîm*’dir; karnında bir nokta var. Bu *tı*’dır; işte bir di-reği var görüyorsun. Bu *fe*, kuzu kafası gibi bak böyle kafası kıvrık. Bu *nun* bak görüyorsun böyle çanak gibi...” vesaire tatlılıkla, güzelce nasıl öğreteceksek başlayalım, öğretelim. Kur’ân-ı Kerîm bilsin.

Ondan sonrada yavaş yavaş;

“Hadi evladım say bakalım, 32 farzı, 54 farzı, neymiş bakalım, oku bakalım, aferin al sana.”

Her iyi şeyde, başarılı işte başarı da taltif etmek lazım. Hiç dikkatinizi çekmedi mi?

Yunus balığına halkayı tutuyor, suyun içinden yunus balığı halkanın içine zıplıyor, hop atlıyor öbür tarafa, ondan sonra da rıhtıma geliyor, o da kovadan balık çıkartıyor ağzına atıyor.

Bu ne demek?

Aferin, sen benim söylediğim işi güzel yaptın, al sana mükâfat demek. Yunus balığı şekeri sevseydi şeker verecekti ama balığı sevdiğinden bir avuç balık veriyor. İşte bu bir usuldür.

Allah razı olsun. Allah ümmet-i Muhammed'e rahmeylesin. ümmet-i Muhammed'i aziz eylesin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

13 Recep 1421 / 12.10.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

